

วารสารวิชาการ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน
ของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

The Model of Learning Management for Human Development
toward ASEAN Community of Educational Institutions
in Amphoe Mueang Pattani, Pattani Province

ณัฏฐ์ หลักชัยกุล

ค.ด. (พัฒนศึกษา), อาจารย์

ภาควิชาสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Journal of Humanities and Social Sciences

A b s t r a c t

This research has objective to 1) to explore the understanding of students toward ASEAN Community in Amphoe Mueang Pattani, Pattani province 2) to compare the students' opinions to learning management for human development toward ASEAN community of educational institutions in Amphoe Mueang Pattani, Pattani province and 3) to approach the model of learning management for human development toward ASEAN community of educational institutions in Amphoe Mueang Pattani, Pattani province. This is quantitative research; using a simple random sampling of the population of 15,990 students with the Prince of Songkla University (PSU), Pattani Community College (PCC), and Mahachulalongkornrajavidyalaya University (MCU), Pattani Buddhist College is totally 749. The secondary school of Dechapattayanukun and Benjamarachutiit Pattani of students are totally 358. The elementary school of Anuban Pattani of students is totally 203; these sampling groups totally are 1,310 students were collected by questionnaires and were descriptive statistics, such as frequency, percentage, average, and standard deviation. For qualitative data using content analysis of open-ended questions. Data presented by frequency and percentage.

The results showed that the majority of students were female, 908 students. (of 69.31 %), the bachelor, the secondary and elementary students were an average age 23, 16.5 and 11.5 years old, respectively. The mostly domiciled in Pattani and Muslims of the 908 students

(of 69.31) and 786 students (of 60.0 %), respectively. Moreover, the results show 1) the understanding of students toward ASEAN Community in Amphoe Mueang Pattani are moderate level. (\bar{x} = 2.33, S.D. = 0.354) For the secondary and elementary students have understanding scores about ASEAN community from 20.3 to 97.7 % and 18.3 to 92.6 %, respectively, 2) the comparing the students' opinions to learning management for human development toward ASEAN community are moderate level too. (\bar{x} = 3.15, S.D. = 0.48), and students' opinions in the bachelor, secondary and elementary to learning management for human development toward ASEAN community are all moderate. as well as, the secondary students are the higher average opinion to learning management toward ASEAN community than elementary and bachelor students. (\bar{x} = 3.35, S.D. = 0.50, \bar{x} = 3.28, S.D. = 0.38 and \bar{x} = 3.11, S.D. = 0.52), respectively, and 3) the approaching model of learning management for human development toward ASEAN community of educational institutions in Amphoe Mueang Pattani, such as 1) model of learning management integrated with student-centered 2) model of teaching media application with friendly 3) model of environment development, natural life and Thai-Muslim ways 4) model of management based on the sufficiency economy philosophy and accountability, and 5) model of project based on creative thinking.

Keywords :

Model of Learning Management, Human Development, ASEAN community, Educational Institutions in Amphoe Mueang Pattani

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจของนักเรียน และนักศึกษาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในอำเภอเมืองปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน และนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี และ 3) เพื่อเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากจำนวนประชากรทั้งหมด 15,990 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 452 คน มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี จำนวน 85 คน และวิทยาลัยชุมชนปัตตานี จำนวน 157 คน รวม 749 คน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล จำนวน 141 คนและโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ปัตตานี จำนวน 217 คน รวม 358 คน และนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลปัตตานี จำนวน 203 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,310 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิด นำเสนอข้อมูลด้วยความถี่ และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 908 คน (ร้อยละ 69.31) อายุเฉลี่ยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี นักเรียนมัธยมศึกษาและประถมศึกษา เท่ากับ 23.0 ปี 16.5 ปี และ 11.5 ปี ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดปัตตานี และนับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 908 คน (ร้อยละ 69.31) และ 786 คน (ร้อยละ 60.0) ตามลำดับ นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักเรียน และนักศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี นักศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_{\text{ป.ตรี}} = 2.33$, S.D.= 0.354) สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และประถมศึกษา มีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ระหว่างร้อยละ 20.3 - 97.7 และร้อยละ 18.3 - 92.6 ตามลำดับ

2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานีอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_{\text{เฉลี่ยรวม}} = 3.15$, S.D.= 0.48) ความคิดเห็นของนักเรียน และนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มัธยมศึกษา และประถมศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนจะอยู่ในระดับปานกลางเช่นกันทั้งหมด กล่าวคือ นักเรียนในระดับมัศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนสูงกว่าระดับประถมศึกษา และปริญญาตรี ($\bar{x}_{\text{มัธยม}} = 3.35$, S.D.= 0.50, $\bar{x}_{\text{ประถม}} = 3.28$, S.D.= 0.38, $\bar{x}_{\text{ปริญญาตรี}} = 3.11$, S.D.= 0.52) ตามลำดับ และ 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี ได้แก่ 1) แบบการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2) แบบการประยุกต์สื่อการเรียนการสอนให้เป็นมิตรกับผู้เรียน 3) แบบการพัฒนาสภาพแวดล้อม วิถีธรรมชาติ วิถีไทยมุสลิม 4) แบบการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตรวจสอบได้ และ 5) แบบโครงการที่สร้างสรรค์

คำสำคัญ :

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ การพัฒนามนุษย์ประชาคมอาเซียน สถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม 2545 (อ้างถึงใน ภาวนิตา ธาธาศรีสุทธิ, 2556: 13) ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อสร้างประชากรที่มีคุณภาพ โดยกำหนดแนวทางให้รัฐจัดการศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ และจัดหลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญแก่บุคคลทุกคน มีสิทธิ และโอกาสในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี และได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และเพื่อการศึกษาต่อ ทั้งนี้ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนเพื่อความเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 กำหนดสาระหลักไว้ 3 ประเด็น ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับทุกระดับการศึกษาที่ต้องคำนึงถึง และยึดถือในการปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) การจัดการต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ 2) กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ และ 3) ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด (อ้างถึงใน ภาวนิตา ธาธาศรีสุทธิ, 2556: 15) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนี้จึงเป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่ให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมมากที่สุด ด้วยความมุ่งหวังที่จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีปฏิสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และพัฒนาศักยภาพ

ในการเรียนรู้ที่จะคิดวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจรณ์ วางแผน และตัดสินใจ
แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จะช่วยทำให้คุณภาพ
ชีวิตดีขึ้น

กึ่งฟ้า สินธุวงษ์ (2545) ได้เสนอแนวคิดการจัดการเรียนการสอน
โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในแบบต่าง ๆ โดยจัดหมวดหมู่ไว้โดยใช้
จุดเน้นของการเรียนการสอนนั้นเป็นเกณฑ์ ได้แก่ 1) แบบเน้นตัวผู้เรียน
เช่น การจัดการเรียนการสอนตามเอกัตภาพ (Individualized Instruction)
และการจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนนำตนเอง (Self-directed Learning)
2) แบบเน้นความรู้ ความสามารถ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบรู้จริง
(Mastery Learning) การจัดการเรียนรู้แบบรับประกันผล และการจัดการ
เรียนรู้แบบเน้นมโนทัศน์ (Concept-based Instruction) 3) แบบเน้น
ประสบการณ์ (Experiential Learning) เช่น การจัดการเรียนรู้แบบเน้น
ประสบการณ์ การจัดการเรียนรู้แบบรับใช้สังคม (Service Learning)
และการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) 4) แบบเน้น
ปัญหา เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-based
Instruction) และการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นหลัก (Project-
based Instruction) 5) แบบเน้นทักษะกระบวนการ เช่น การจัดการ
เรียนรู้เน้นกระบวนการสืบสวน (Inquiry-based Instruction) การจัดการ
เรียนรู้เน้นกระบวนการคิด (Thinking-based Instruction) การจัดการ
เรียนรู้เน้นกระบวนการกลุ่ม (Group Process-based Instruction)
การจัดการเรียนรู้เน้นกระบวนการวิจัย (Research-based Instruction)
และการจัดการเรียนรู้เน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Instruction for
Self-direction Learning) และ 6) แบบเน้นการบูรณาการ ซึ่งบทความนี้
การจัดการเรียนรู้หมายถึง การนำเนื้อหาสาระที่มีความเกี่ยวข้องกันมา

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

สัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกัน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในลักษณะองค์รวม และสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ ควรมีลักษณะเป็นกระบวนการทางปัญญา ที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลาจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข การบูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมของระดับการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเกี่ยวข้องกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม สาระการเรียนรู้จึงสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทันสมัย เน้นกระบวนการคิด และการปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ตามสภาพจริง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างไกล เป็นกระบวนการที่มีทางเลือก และมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข

จากที่กล่าวมา การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เป็นการปฏิบัติ (Performance Assessment) และการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ทั้งนี้ การประเมินตามสภาพจริงโดยผ่านการประเมิน การปฏิบัติที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2549 การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง กระบวนการตัดสินความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราวเหตุการณ์ สภาพจริงหรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งเร้าที่ให้ผู้เรียนตอบสนองโดยการแสดงออก ลงมือกระทำหรือผลิต จากกระบวนการทำงานตามที่คาดหวัง และผลผลิตที่มีคุณภาพ

จะเป็นการสะท้อนภาพเพื่อลงข้อสรุปถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนว่า มีมากน้อยเพียงใด นำพอใจหรือไม่ อยู่ในระดับความสำเร็จใด (ทีวีดัล มณีโชติ, ออนไลน์)

การศึกษานี้มุ่งประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และนักศึกษาตามสภาพจริงจากการจัดการเรียนรู้ของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานีในปี พ.ศ.2558 ด้วยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน และนักศึกษาในองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ เนื้อหาของหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ การบูรณาการทางวิชาการหลังเรียนของผู้เรียน ทักษะการ เครือข่ายความร่วมมือและสิ่งแวดล้อม กิจกรรม หรือโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การพัฒนา มนุษย์หรือผู้เรียน และความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถาบันการศึกษา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมต่อการเป็นสมาชิกในสังคมอาเซียนนั้น ครูผู้สอนทุกคนล้วนมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจัดได้ว่ามีความสำคัญต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ดังนั้น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมี 3 ลักษณะคือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ ทั้งนี้ ครูผู้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสามารถจัดกิจกรรมให้แก่ักเรียนได้หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง การให้ผู้เรียนทำโครงการอาเซียน การจัดค่ายประชาคมอาเซียน การจัดกิจกรรมชุมชน ชมรมอาเซียน เป็นต้น (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และจินตนา วีระเกียรติสุนทร, 2556: 192-195)

ดังนั้นจะเห็นว่า ปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการศึกษาต้องเป็นหัวเรือใหญ่

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

ในการพัฒนามนุษย์ให้มีทักษะต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านคนให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงหลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งในจัดการเรียนรู้ คือ การประเมินผลดังกล่าวเพื่อให้รู้ว่าผลการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ หรือผู้เรียนได้เรียนรู้มากน้อยเพียงใด นักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ได้เสนอวิธีการประเมินผลแบบต่าง ๆ ไว้ ด้วยการใช้สถิติมาช่วยในการตัดสินผลการเรียนรู้ เช่น การใช้ t-test, z-test และอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่า หลังจากการเรียนรู้ด้วยวิธีการนั้นๆ แล้ว ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผลที่แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญหรือไม่ แต่ก็ยังไม่สามารถบอกได้ว่าผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการนั้นดีขึ้นมาอย่างน้อยเพียงใด หรือผลการเรียนในแต่ละหัวข้อของผู้เรียนเป็นอย่างไร

สุรวาท ทองบุ และคณะ (2554: 83-104) ศึกษาเรื่องรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้พัฒนารูปแบบการประเมินการเรียนรู้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินผลการเรียนรู้ตามสาระ 2) การประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3) การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์เขียนสื่อความ และ 4) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งรูปแบบดังกล่าวมีความสอดคล้องกันดี

สำหรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้หมายถึง กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการสอน และการเรียนรู้ ที่ได้จัดทำขึ้นตามหลักปรัชญา ความเชื่อ ทฤษฎีรองรับ แล้วอาศัยยุทธศาสตร์การสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอน ลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน การเตรียมการ สื่อการสอน และการประเมินผล โดยผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยให้

สภาพการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักการ และวัตถุประสงค์ที่กำหนด
 วรรกมล สุตวงค์ (2545) ศึกษาเรื่องกระบวนการบริหารการจัดการ
 เรียนรู้ของโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ จังหวัดเชียงราย พบว่า
 กระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้มี 6 ด้านคือ 1) บรรยากาศในการ
 จัดการเรียนรู้ 2) เนื้อหาสาระ 3) กระบวนการ 4) การประเมินผล
 การเรียนรู้ 5) การมีส่วนร่วมของชุมชน และ 6) การจัดแหล่งการเรียนรู้
 มีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านมีการปฏิบัติ
 ในระดับปานกลางทุกด้าน ยกเว้นการจัดแหล่งการเรียนรู้มีการปฏิบัติ
 ในระดับมีน้อย ปัญหาที่สำคัญมากที่สุดของกระบวนการบริหารจัดการ
 เรียนรู้คือ ผู้บริหารโรงเรียนขาดการติดตาม กำกับ ตรวจสอบ และ
 ประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่วนแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหาร
 การจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารควรมีความตระหนัก และใส่ใจดูแลงานที่กำลัง
 ปฏิบัติอยู่อย่างเต็มความสามารถ จัดระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล
 สารสนเทศให้เป็นระบบ มีการวางแผนการปฏิบัติงาน มีการติดตาม กำกับ
 ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

จากรายงานการสังเคราะห์รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้
 ของครูต้นแบบ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 (สำนักมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้, 2547) ได้สรุป
 กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาของครูต้นแบบไว้
 4 กลุ่มรูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบพัฒนา
 กระบวนการคิด และการจัดการ 2) รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้
 แบบใช้ประสบการณ์จริง 3) รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ
 บูรณาการ และ 4) รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

Joyce and Weil (2000) ได้อธิบาย การจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้หรือการสอนไว้ 4 กลุ่มเช่นกัน ได้แก่

1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาตน 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการจัดกระบวนการหรือกระบวนการคิด และ 4) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นพฤติกรรม อีกทั้งได้เสนอรูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบเป็น 4 ส่วนได้แก่ 1) อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นที่มาของรูปแบบการสอน (Orientation to the Model) ประกอบด้วย เป้าหมายของรูปแบบ ทฤษฎี และข้อสมมุติที่รองรับรูปแบบหลักการและมนทัศน์ที่สำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอน 2) รูปแบบการสอน (The Model of Teaching) เป็นการอธิบายตัวรูปแบบการสอนซึ่งนำเสนอเป็นเรื่อง ๆ อย่างละเอียด และเน้นการปฏิบัติได้ เช่น ขั้นตอนของรูปแบบ (Syntax or Phase) 3) รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ (Social System) เน้นหลักการแสดงการโต้ตอบ (Principle of Reaction) และสิ่งสนับสนุน (Support System) และ 4) การนำรูปแบบการสอนไปใช้ (Application) และผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน (Instructional and Nurturant Effects) ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ทั้งนี้ การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนก่อนปี พ.ศ. 2558 นั้นมีผู้ศึกษาอยู่บ้าง ซึ่งจะกล่าวถึงในการอภิปรายผล การศึกษานี้จึงมีความสำคัญต่อการปฏิรูปทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาคนไทยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่คนส่วนใหญ่เป็นคนไทยมุสลิม มีวิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีที่ต่างจากระบบคิดส่วนกลางไม่มากนักน้อย แม้ในปัจจุบันพบว่า ระดับคุณภาพ

ทางการศึกษาของคนในพื้นที่ต่ำกว่าพื้นที่อื่น ๆ และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในทุกระดับชั้นทางการศึกษาแล้ว โดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์

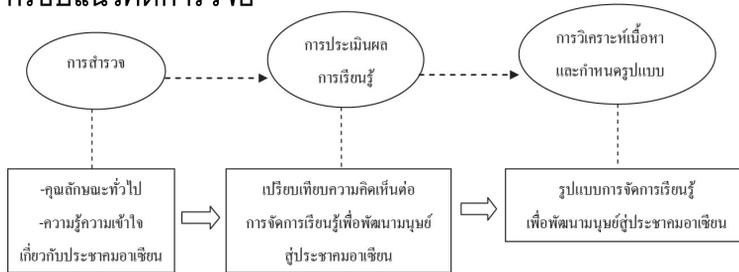
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะนักเรียน และนักศึกษาของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี และให้ความสนใจในประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวมา บทความวิจัยนี้ มุ่งนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานีเพื่อจะใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนรู้อาเซียนหลังปี พ.ศ. 2558 และเป็นการตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษาในสภาพการณ์ปัจจุบันของสถาบันการศึกษาในพื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักเรียน และนักศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน และนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี
3. เพื่อเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามในการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน และนักศึกษา ในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จากจำนวนประชากรทั้งหมด 15,990 คน (Simple Random Sampling) จากการเปิดตารางทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1967) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 383 คน กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5 % เก็บรวบรวมข้อมูลได้จริง จำนวน 1,310 คน เป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวนรวม 749 คน ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 507 คน มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี จำนวน 85 คน วิทยาลัยชุมชนปัตตานี จำนวน 157 คน และนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 561 คน ได้แก่ โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล จำนวน 141 คน โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จำนวน 217 คน และโรงเรียนอนุบาลปัตตานี จำนวน 203 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้แก่ ความถี่

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับคำถามปลายเปิด จากแบบสอบถาม กำหนดประเด็นของข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอข้อมูลด้วยความถี่ และร้อยละ

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาจากการ ทบทวนวรรณกรรม เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบ เครื่องมือด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความน่าเชื่อถือ โดย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านเพื่อทดสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับจุดมุ่งหมายของการวิจัยหรือค่า I.O.C. เท่ากับ 0.91 รวมถึงการนำ เครื่องมือที่แก้ไขแล้วได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีคุณลักษณะ ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ ได้ค่าความเชื่อมั่นของ ข้อคำถามทั้งฉบับหรือสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.87

ผลการวิจัย

1. ด้านคุณลักษณะทั่วไปของนักเรียน และนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 908 คน (ร้อยละ 69.31) อายุเฉลี่ยของนักศึกษาปริญญาตรี นักเรียนมัธยมศึกษา และประถมศึกษา เท่ากับ 23.0 ปี 16.5 ปี และ 11.5 ปี ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดปัตตานี และ นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 908 คน (ร้อยละ 69.31) และ 786 คน (ร้อยละ 60.0) ตามลำดับ ส่วนใหญ่เคยเรียนวิชาเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา มาก่อน จำนวน 534 คน (ร้อยละ 40.76) และกำลังเรียนอาเซียนศึกษาอยู่ จำนวน 349 คน (ร้อยละ 26.64)

2. การสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของ นักเรียน และนักศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.33, S.D.=0.354$) สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา และประณคศึกษา มีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ระหว่างร้อยละ 20.3 - 97.7 และร้อยละ 18.3 - 92.6 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 1 - 3

จากตารางที่ 1 พบว่า มีนักศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวนน้อยที่ไม่เข้าใจเรื่องเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน แต่ส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.33, S.D.= 0.354$) เรื่องที่เข้าใจน้อยที่สุด ได้แก่ การเพิ่มทักษะการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษจะช่วยให้สามารถเพิ่มโอกาสในการทำงานระหว่างประเทศมากขึ้น (ร้อยละ 65.3) รองลงมาคือ ประเทศไทยต้องมีการพัฒนาความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง และความมั่นคงไปพร้อม ๆ กันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ก้าวทันประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน (ร้อยละ 51.6) และตามด้วยหากได้รับการพัฒนาทักษะด้านภาษาถิ่น (มลายูปัตตานี) จะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสันติภาพในสังคมพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ (ร้อยละ 49.7)

ตารางที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี n = 749

ข้อคำถาม	ไม่เข้าใจ คน (ร้อยละ)	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียน คน (ร้อยละ)		
		น้อย	ปานกลาง	มาก
1. ลักษณะทั่วไปของประเทศสมาชิกอาเซียนและประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากการเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศอาเซียน	2 (0.3)	204 (29.4)	444 (64.0)	44 (6.3)
2. การรวมกลุ่มประเทศอาเซียนจะส่งผลดีต่อการเพิ่มโอกาสในการสร้างงานสร้างอาชีพของคนไทย	0 (0)	250 (36.0)	382 (55.1)	62 (8.9)
3. หากมีการเพิ่มทักษะด้านภาษาอังกฤษ จะช่วยให้สามารถเพิ่มโอกาสในการทำงานในองค์กรทั้งในระดับระหว่างประเทศมากขึ้น	1 (0.1)	463 (65.3)	204 (29.4)	36 (5.2)
4. หากได้รับการพัฒนาทักษะด้านภาษาถิ่น (มลายูปัตตานี) จะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสันติภาพในสังคมพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	2 (0.3)	345 (49.7)	300 (43.2)	47 (6.8)
5. หลักการสำคัญของ "ประชาสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน" เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมสวัสดิการสังคม การศึกษา	2 (0.3)	261 (37.6)	369 (53.2)	62 (8.9)
6. หลักการสำคัญของ "การเมืองและความมั่นคงทางอาเซียน" จะช่วยให้ภูมิภาคอาเซียน มีความเป็นเอกภาพ สงบสุข และแข็งแกร่งมากขึ้น	1 (0.1)	218 (31.5)	395 (56.9)	80 (11.5)
7. "กฎบัตรอาเซียน" เป็นร่างสนธิสัญญาที่ร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียนที่วางกรอบกฎหมาย และโครงสร้างองค์กรของประชาคมอาเซียน	3 (0.4)	234 (33.8)	375 (54.0)	82 (11.8)

ตารางที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี $n = 749$ (ต่อ)

ข้อคำถาม	ไม่เข้าใจ คน (ร้อยละ)	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียน คน (ร้อยละ)	
		น้อย	ปานกลาง มาก
8. การรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะช่วยสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ที่สมบูรณ์ และมีทิศทางการค้าที่ชัดเจนขึ้น เช่น การค้า การลงทุน และการมีงานทำ เป็นต้น	3 (0.4)	234 (33.8)	334 (48.1) 56 (8.1)
9. การเปิดเสรีทางการศึกษาของประชาคมอาเซียน มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา มนุษย์เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นหลังปี พ.ศ. 2558	0 (0)	277 (39.9)	355 (51.2) 62 (8.9)
10. ประเทศไทยต้องมีการพัฒนาความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง และความมั่นคงไปพร้อม ๆ กันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ก้าวทันประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน	2 (0.3)	358 (51.6)	281 (40.5) 53 (7.6)

ตารางที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา n = 358

ข้อคำถาม	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	
	ตอบถูก (คน, ร้อยละ)	ตอบผิด (คน, ร้อยละ)
1. ASEAN คือ Association of South East Asian Nations (ถูกต้อง)	333 (97.7)	8 (2.3)
2. ASEAN Day คือ วันที่ 8 สิงหาคมของทุกปี (ถูกต้อง)	291 (85.3)	50 (14.7)
3. สมาคมอาเซียนถือกำเนิดจากปฏิญญาเจียงราย (ผิด) (คำตอบที่ถูกต้อง คือ กรุงเทพฯ)	281 (40.5)	53 (7.6)
4. เริ่มแรก อาเซียน (ASEAN) จัดตั้งโดยประเทศสมาชิก 10 ประเทศ (ผิด) (คำตอบที่ถูกต้อง คือ 5 ประเทศ)	263 (77.4)	77 (22.6)
5. ภาษาราชการที่กำหนดไว้ในกฎบัตรอาเซียนคือภาษาอังกฤษ (ถูกต้อง)	312 (91.8)	28 (8.2)
6. การที่ไทยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อพยพสงครามกลางเมืองกัมพูชา สงครามเวียดนาม การปราบปรามชนกลุ่มน้อยในเมียนมาร์หรือพม่า เป็นบทบาทความมั่นคงทางการเมือง (ผิด)	260 (76.5)	80 (23.5)
7. นโยบายปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติของประเทศไทยอาเซียนเป็นอนุสรณ์คโมการรวมตัวทางด้านเศรษฐกิจ (ถูกต้อง)	234 (68.4)	108 (31.6)

ตารางที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (ต่อ) n = 358

ข้อคำถาม	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	
	ตอบถูก (คน, ร้อยละ)	ตอบผิด (คน, ร้อยละ)
8. ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน ใช้ภาษาเป็นสื่อเป็นสิ่งจำเป็น (ถูกต้อง)	174 (51.0)	167 (49.0)
9. สิทธิในการแทรกแซงกิจการภายใน เพื่อยุติข้อขัดแย้งภายในประเทศ เป็นหลักการสำคัญของกลุ่มอาเซียน (ผิด)	133 (39.2)	206 (60.8)
10. กฎบัตรอาเซียน เป็นธรรมนูญของอาเซียน (ถูกต้อง)	314 (90.0)	24 (7.0)
11. การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN summit) ของผู้บริหารทำให้เกิดผลในทางกำหนดนโยบายสูงสุด และแนวทางการร่วมมือ (ถูกต้อง)	310 (91.2)	30 (8.8)
12. การก่อตั้งประชาคมอาเซียน เป็นการเตรียมรับการต่อรองทางการค้าของไทย (ผิด)	260 (77.2)	77 (22.8)
13. คำขวัญของอาเซียนคือ “หลากหลายดีกัน” หลากอัตลักษณ์ หลายประชาคม มากวิสัยทัศน์ (ผิด)	282 (83.2)	57 (16.8)
14. บุคคลที่ถือว่าเป็นผู้ก่อตั้งอาเซียนแรกเริ่มคือ ดร.ถนัด คอมมินทร์ (ถูกต้อง)	257 (75.8)	82 (24.2)

ตารางที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (ต่อ) n = 358

ข้อความ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	
	ตอบถูก (คน, ร้อยละ)	ตอบผิด (คน, ร้อยละ)
15. คนไทยคนแรกที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียนคือ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ (ผิด เป็นคนที่สอง)	69 (20.3)	271 (79.7)
16. “ข้าว” เป็นสัญลักษณ์ของอาเซียนเพราะเป็นพืชเศรษฐกิจของสมาชิกอาเซียน (ถูกต้อง)	284 (83.3)	57 (16.7)
17. ภาษาทางการที่กำหนดไว้ในกฎบัตรอาเซียนคือ ภาษาอังกฤษ (ถูกต้อง)	316 (92.1)	27 (7.9)
18. ความร่วมมือด้านการศึกษา จัดอยู่ในเสาหลักประชาคมสังคม และวัฒนธรรม (ถูกต้อง)	302 (88.6)	39 (11.4)
19. ภายในปี พ.ศ.2558 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีเป้าหมายไปสู่ตลาดเดียว ฐานการผลิตเดียว (ถูกต้อง)	312 (91.2)	30 (8.8)
20. บทบาทของอาเซียนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาคาความยากจน และการเพิ่มการจ้างแรงงาน (ถูกต้อง)	314 (91.8)	28 (8.2)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้ถูกต้องมากกว่าตอบผิด นั่นคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ระหว่างร้อยละ 20.3 - 97.7 หากพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เข้าใจผิดว่า คนไทยคนแรกที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียนคือ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ มีผู้ตอบถูกเพียง ร้อยละ 20.3 ซึ่งคำตอบที่ถูกต้องคือ ดร.ถนัด คอมันตร์ และสิทธิในการแทรกแซงกิจการภายใน เพื่อยุติข้อขัดแย้งภายในประเทศ เป็นหลักการสำคัญของการรวมกลุ่มอาเซียนซึ่งเป็นคำตอบที่ผิด และมีผู้ตอบว่าผิดถูกต้องเพียงร้อยละ 39.2 แต่สำหรับคำถามที่นักเรียนตอบได้ถูกต้องมากที่สุด กล่าวคือ ASEAN หรือ Association of South East Asian Nations ซึ่งมีผู้ตอบถูกถึงร้อยละ 97.7

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้ถูกต้องมากกว่าตอบผิด นั่นคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ระหว่างร้อยละ 18.3 - 92.6 หากพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจว่า “ประชาสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน” เป็น 1 ใน 3 เสาหลักที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมสวัสดิการสังคม การศึกษา และสร้างอัตลักษณ์อาเซียน มีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 18.3 รองลงมาเป็น “แพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ นักบัญชี นักสำรวจ วิศวกร สถาปนิก และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว” เป็น 8 อาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานได้โดยเสรี ซึ่งมีผู้ตอบถูกต้องร้อยละ 54.2 และคำถามที่มีผู้ตอบได้ถูกต้องมากที่สุด คือ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม” คือ คำขวัญของอาเซียน คิดเป็นร้อยละ 92.6

ตารางที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา n = 203

ข้อความ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	
	ตอบถูก (คน, ร้อยละ)	ตอบผิด (คน, ร้อยละ)
1. "อาเซียน" คือ ประชาชาติแห่งทวีปเอเชียตะวันออกเฉียง (ผิด)	149 (73.8)	53 (26.2)
2. "หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม" คือ คำขวัญของอาเซียน (ถูกต้อง)	187 (92.6)	15 (7.4)
3. "ASEAN" ย่อมาจาก "Asia South East Association National" (ผิด)	147 (72.8)	55 (27.2)
4. "แพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ นักบัญชี นักสำรวจ วิศวกร สถาปนิก และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว" เป็น 8 อาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานได้โดยเสรี (ถูกต้อง)	109 (54.2)	92 (45.8)
5. "ประชาสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน" เป็น 1 ใน 3 เสาหลัก เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมสวัสดิการสังคม การศึกษา และสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (ถูกต้อง)	37 (18.3)	165 (81.7)
6. ประเทศไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ เป็น "5 ประเทศผู้ก่อตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน" (ถูกต้อง)	137 (67.8)	65 (32.2)

ตารางที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา (ต่อ) n = 203

ข้อคำถาม	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	
	ตอบถูก (คน, ร้อยละ)	ตอบผิด (คน, ร้อยละ)
7. "การก่อสร้างอุตสาหกรรม การขนส่งหรือโลจิสติกส์ บริการที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการท่องเที่ยว" คืออุตสาหกรรมสำคัญในอาเซียนปัจจุบัน (ถูกต้อง)	125 (62.2)	76 (37.8)
8. "อาเซียน" มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว (ผิด)	184 (91.1)	18 (8.9)
9. "AFTA" เกี่ยวข้องกับการค้าเสรี (ถูกต้อง)	181 (90.0)	20 (10.0)
10. การก่อตั้งประชาคมอาเซียน เป็นการเตรียมในการต่อรองทางการค้าของไทย (ผิด)	179 (88.6)	23 (11.4)

3. การประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี ด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียน และนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนพบว่า ภาพรวมนักเรียน และนักศึกษาในทุกระดับชั้น (ปริญญาตรี มัธยมศึกษา และประถมศึกษา) มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ($\bar{x}_{\text{ปริญญาตรี}} = 3.11, S.D. = 0.515, \bar{x}_{\text{มัธยมศึกษา}} = 3.35, S.D. = 0.50, \bar{x}_{\text{ประถมศึกษา}} = 3.28, S.D. = 0.38$ ตามลำดับ) โดยที่นักเรียนระดับมัศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ สู่ประชาคมอาเซียนสูงกว่าระดับประถมศึกษา และระดับปริญญาตรี ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน
ของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี

n = 1,310

ข้อคำถาม	ระดับอุดมศึกษา		ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				รวม	
	ปริญญาตรี		มัธยมศึกษา		ประถมศึกษา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. เนื้อหาของหลักสูตรที่เรียน มีความทันสมัย และสอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.10	0.722	3.49	0.661	3.21	0.721	3.15	0.72
2. เนื้อหาของหลักสูตรที่เรียน สามารถเพิ่มประสบการณ์ตรงในการดำเนินชีวิตสู่ประชาคมอาเซียน	3.07	0.755	3.41	0.708	3.34	0.682	3.13	0.74
3. เนื้อหาของหลักสูตรที่เรียน ปรับได้เหมาะสม สอดรับกับหลักสูตร และภาครปฏิบัติสากล	3.04	0.774	3.29	0.704	3.32	0.764	3.11	0.77
4. เนื้อหาของหลักสูตร สามารถนำไปประยุกต์เพื่อการเรียนรู้ นอกสถานศึกษาหรือในประชาคมอาเซียน	3.21	0.798	3.47	0.701	3.37	0.723	3.21	0.75
5. วิธีการสอนเข้าใจง่าย ทำให้สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง	3.13	0.749	3.41	0.696	3.42	0.716	3.21	0.75
6. วิธีการสอนมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	3.14	0.764	3.40	0.714	3.49	0.670	3.26	0.77
7. วิธีการสอน มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.18	0.789	3.39	0.698	3.28	0.811	3.20	0.78

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของชาวอาเซียน
ของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี (ต่อ) n = 1,310

ข้อคำถาม	ระดับอุดมศึกษา		ระดับการศึกษาระดับพื้นฐาน				รวม	
	ปริญญาตรี		มัธยมศึกษา		ประถมศึกษา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
8. วิธีการสอนมุ่งสร้างจิตสำนึกและให้ความสำคัญกับประโยชน์ของผู้อื่นเป็นลำดับแรก	3.18	0.774	3.46	0.740	3.33	0.853	3.23	0.78
9. การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับระยะเวลา และตรงตามเนื้อหาของหลักสูตร	3.09	0.764	3.31	0.794	3.31	0.813	3.13	0.79
10. หลังจากการเรียนในชั้นเรียน สามารถนำไปปฏิบัติหรือประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้	3.10	0.782	3.33	0.718	3.33	0.740	3.14	0.76
11. หลังจากการเรียนในชั้นเรียน จะมีการทบทวนความรู้ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง	2.96	0.777	3.12	0.781	3.05	0.813	2.97	0.78
12. วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียนมีความทันสมัย และอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	2.90	0.846	3.08	0.897	3.14	0.803	2.91	0.84
13. มีการสร้างบรรยากาศสัมมนาความรู้ และสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา ให้ความสะดวก สบายงาม และเป็นระเบียบ	3.06	0.793	3.29	0.759	3.46	0.785	3.12	0.80

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน
ของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี (ต่อ)

n = 1,310

ข้อคำถาม	ระดับอุดมศึกษา		ระดับการศึกษามัธยมศึกษาพื้นฐาน				รวม	
	ปริญญาตรี		มัธยมศึกษา		ประถมศึกษา		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
14. มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาด้วยภาพทางด้านภาษา และวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนใต้ และกลุ่มประเทศสมาชิก	3.07	0.797	3.25	0.844	3.12	1.00	3.07	0.83
15. สถาบันการศึกษาจัดเตรียมบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในสถาบันการศึกษารองครบครัน เช่น จุดบริการน้ำดื่ม ห้องน้ำสะอาด และสถานที่ละหมาด เป็นต้น	3.07	0.811	3.36	0.715	3.19	0.924	3.10	0.81
16. สถาบันการศึกษาลงเสริม และจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่หลากหลาย และต่อเนื่อง	3.09	0.719	3.30	0.570	2.97	0.881	3.07	0.75
17. สถาบันการศึกษาลงเสริม และจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่เป็นไปตามความต้องการ และทางเลือก	3.07	0.740	3.36	0.727	2.96	1.011	3.07	0.79
18. สถาบันการศึกษาลงเสริม และจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพื่อสร้างความสามัคคี และการมีส่วนร่วม	3.11	0.767	3.38	0.708	3.27	0.881	3.16	0.78
19. สถาบันการศึกษามุ่งสร้างผู้เรียนที่มีความสามารถด้านการจัดการ และเข้าถึงทรัพยากรในการดำเนินชีวิต	3.17	0.712	3.36	0.727	3.31	0.709	3.20	0.71

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน ของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี (ต่อ) n = 1,310

ข้อคำถาม	ระดับอุดมศึกษา		ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน				รวม	
	ปริญญาตรี		มัธยมศึกษา		ประถมศึกษา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
20. สถาบันการศึกษามุ่งสร้างผู้เรียน ด้วยการปลูกจิตสำนึก เพื่อกระบวนการพัฒนาลักษณะมากกว่าเศรษฐกิจ และวัตถุ	3.20	0.795	3.41	0.723	3.20	0.855	3.20	0.80
21. สถาบันการศึกษามุ่งสร้างผู้เรียนเพื่อเข้าสู่การเรียนในระดับที่สูงขึ้นมีเป้าหมายการพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และมีความสุขในชีวิต	3.16	0.780	3.48	0.652	3.55	0.809	3.24	0.78
22. ผู้บริหารสถาบันศึกษา มีความเป็นมืออาชีพในการบริหาร เพื่อพัฒนาผู้เรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.15	0.817	3.31	0.844	3.29	0.928	3.17	0.84
23. ผู้บริหารสถาบันการศึกษา มีความเป็นมืออาชีพในการนำ สถาบันการศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.13	0.809	3.29	0.837	3.13	0.958	3.13	0.83
24. ผู้บริหารสถาบันการศึกษา มีคุณธรรม และจริยธรรม ในการบริหารสถาบันการศึกษเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.15	0.847	3.27	0.806	3.42	0.905	3.20	0.86
เฉลี่ยรวม	3.11	0.52	3.35	0.50	3.28	0.38	3.15	0.48
แปลผล	ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียน และนักศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี มีความคิดเห็นในภาพรวมต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_{\text{เฉลี่ยรวม}} = 3.15, S.D = 0.48$) หากพิจารณาความคิดเห็นของนักเรียน และนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มัธยมศึกษา และประถมศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลางเช่นกันทั้งหมด ($\bar{x}_{\text{ประถมศึกษา}} = 3.28, S.D. = 0.38, \bar{x}_{\text{มัธยมศึกษา}} = 3.35, S.D. = 0.50, \bar{x}_{\text{ปริญญาตรี}} = 3.11, S.D. = 0.52$ ตามลำดับ) กล่าวคือ นักเรียนในระดับมัศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนสูงกว่าระดับประถมศึกษา และปริญญาตรี ตามลำดับ

หากพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมรายด้านสูงสุดในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ วิธีการสอนมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ($\bar{x}_{\text{วิธีการสอน}} = 3.26, S.D. = 0.77$) และสถาบันศึกษามุ่งสร้างผู้เรียนเข้าสู่การเรียนในระดับที่สูงขึ้น โดยมีเป้าหมายการพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และมีความสุขในชีวิต ($\bar{x}_{\text{พัฒนามนุษย์}} = 3.24, S.D. = 0.78$) และวิธีการสอนมุ่งสร้างจิตสาธารณะ และให้ความสำคัญกับประโยชน์ของผู้อื่น เป็นลำดับแรก ($\bar{x}_{\text{วิธีสอน}} = 3.23, S.D. = 0.78$) ตามลำดับ สำหรับค่าเฉลี่ยรวมรายด้านน้อยที่สุด ได้แก่ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียน มีความทันสมัย และอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ($\bar{x}_{\text{ทรัพยากร}} = 2.91, S.D. = 0.84$) และหลังจากการเรียนในชั้นเรียนจะมีการทบทวนความรู้ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}_{\text{การบูรณาการ}} = 2.97, S.D. = 0.78$) ตามลำดับ

นักเรียนในระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านสูงสุดในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ สถาบันศึกษามุ่งสร้างผู้เรียนเพื่อเข้าสู่การเรียนในระดับที่สูงขึ้นมีเป้าหมายการพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม

สุขภาพและมีความสุขในชีวิต ($\bar{x}_{\text{พัฒนามนุษย์}} = 3.55, S.D = 0.809$) และวิธีการสอนมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ($\bar{x}_{\text{วิธีสอน}} = 3.49, S.D = 0.67$) สำหรับค่าเฉลี่ยรวมรายด้านน้อยที่สุด ได้แก่ สถาบันการศึกษาส่งเสริมและจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่เป็นไปตามความต้องการ และทางเลือก ($\bar{x}_{\text{กิจกรรมหรือโครงการ}} = 2.96, S.D = 1.0$) และสถาบันการศึกษาส่งเสริม และจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่หลากหลาย และต่อเนื่อง ($\bar{x}_{\text{กิจกรรมหรือโครงการ}} = 2.97, S.D = 0.881$) ตามลำดับ

นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านสูงสุดในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ เนื้อหาของหลักสูตรที่เรียนมีความทันสมัย และสอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ($\bar{x}_{\text{เนื้อหาหลักสูตร}} = 3.49, S.D = 0.611$) สถาบันการศึกษามุ่งสร้างผู้เรียนเพื่อเข้าสู่การเรียนในระดับที่สูงขึ้นมีเป้าหมายการพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และมีความสุขในชีวิต ($\bar{x}_{\text{พัฒนามนุษย์}} = 3.48, S.D = 0.652$) เช่นเดียวกับนักเรียนในระดับประถมศึกษา และเนื้อหาของหลักสูตร สามารถนำไปประยุกต์เพื่อการเรียนรู้นอกสถาบันการศึกษาหรือในประชาคมอาเซียน ($\bar{x}_{\text{เนื้อหาหลักสูตร}} = 3.47, S.D = 0.70$) วิธีการสอนมุ่งสร้างจิตสาธารณะ และให้ความสำคัญกับประโยชน์ของผู้อื่นเป็นลำดับแรก ($\bar{x}_{\text{วิธีสอน}} = 3.46, S.D = 0.74$) ตามลำดับ สำหรับค่าเฉลี่ยรวมรายด้านน้อยที่สุด ได้แก่ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียน มีความทันสมัย และอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ($\bar{x}_{\text{ทรัพยากร}} = 3.08, S.D = 0.90$) และหลังจากการเรียนในชั้นเรียน จะมีการทบทวนความรู้ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}_{\text{การบูรณาการ}} = 3.12, S.D = 0.78$) ตามลำดับ

นักศึกษาในระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านสูงสุดในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ เนื้อหาของหลักสูตร สามารถ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

นำไปประยุกต์เพื่อการเรียนรู้นอกสถาบันการศึกษาหรือในประชาคมอาเซียน ($\bar{x}_{\text{เนื้อหาหลักสูตร}} = 3.21, S.D = 0.80$) และสถานศึกษามุ่งสร้างผู้เรียน ด้วยการปลูกจิตสำนึกเพื่อกระบวนการพัฒนาสังคมมากกว่าเศรษฐกิจ และ วัตถุประสงค์ ($\bar{x}_{\text{พัฒนามนุษย์}} = 3.20, S.D = 0.80$) ตามลำดับ เช่นเดียวกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา สำหรับค่าเฉลี่ยรวมรายด้านน้อยที่สุด ได้แก่ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียน มีความทันสมัย และอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ($\bar{x}_{\text{ทรัพยากร}} = 2.90, S.D = 0.85$) และหลังจากการเรียนรู้ในชั้นเรียน จะมีการทบทวนความรู้ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}_{\text{การบูรณาการ}} = 2.96, S.D = 0.78$) ตามลำดับ เช่นเดียวกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

หากพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ เนื้อหาของหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ การบูรณาการทางวิชาการหลังเรียนของผู้เรียน ทรัพยากร เครือข่ายความร่วมมือและสิ่งแวดล้อม กิจกรรม และโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การพัฒนามนุษย์หรือผู้เรียน และความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถาบันการศึกษา สามารถสรุปความแตกต่างในแต่ละระดับการศึกษาได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี n = 1,310

องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี									
	ระดับอุดมศึกษา		มัธยมศึกษา		ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน		รวม			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	ปริญญาดำ	ปริญญาดำ	ปริญญาดำ	ปริญญาดำ	ปริญญาดำ	ปริญญาดำ	ปริญญาดำ	ปริญญาดำ	ปริญญาดำ	ปริญญาดำ
1. เนื้อหาของหลักสูตร	3.08	0.605	3.42	0.560	3.31	0.443	3.15	0.57		
2. วิธีการเรียนการสอน	3.16	0.630	3.39	0.571	3.37	0.460	3.21	0.60		
3. การบูรณาการทฤษฎีการหลังเรียนของผู้เรียน	3.03	0.674	3.23	0.653	3.19	0.623	3.06	0.66		
4. ทรัพยากร เครื่องมือช่วยการเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อม	3.03	0.657	3.24	0.606	3.23	0.557	3.05	0.63		
5. กิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.09	0.635	3.35	0.614	3.07	0.691	3.10	0.63		
6. การพัฒนาผู้เรียนหรือการพัฒนาคน	3.17	0.633	3.42	0.560	3.35	0.684	3.21	0.60		
7. ความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถาบันการศึกษา	3.14	0.731	3.29	0.720	3.28	0.741	3.17	0.73		
เฉลี่ยรวม	3.11	0.518	3.35	0.504	3.28	0.384	3.15	0.48		
แปลผล	ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

จากตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานีพบว่า มีการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนสูงสุดในด้านวิธีการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียนหรือพัฒนามนุษย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = 0.60) รองลงมาเป็นด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถาบันการศึกษา ($\bar{x} = 3.17$, S.D. = 0.73) เนื้อหาหลักสูตร ($\bar{x} = 3.15$, S.D. = 0.57) และกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ($\bar{x} = 3.10$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ และมีการจัดการเรียนรู้น้อยกว่าในด้านการบูรณาการทางวิชาการของผู้เรียน ($\bar{x} = 3.06$, S.D. = 0.66) และทรัพยากรเครือข่ายความร่วมมือและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.05$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

หากพิจารณาเปรียบเทียบตามระดับการศึกษา พบว่า สถาบันการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้านการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนหรือการพัฒนามนุษย์และวิธีการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.17$, S.D. = 0.63, $\bar{x} = 3.16$, S.D. = 0.63) สูงสุด รองลงมาเป็นด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถาบันการศึกษา ($\bar{x} = 3.14$, S.D. = 0.73) และด้านกิจกรรมหรือโครงการ และเนื้อหาของหลักสูตร ($\bar{x} = 3.09$, S.D. = 0.64, $\bar{x} = 3.08$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

สถาบันการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้านเนื้อหาหลักสูตร และการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนหรือการพัฒนามนุษย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 3.42$, S.D. = 0.56) รองลงมาเป็นด้านวิธีการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = 0.57) กิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถาบันการศึกษา ($\bar{x} = 3.35$, S.D. = 0.61, $\bar{x} = 3.29$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

สถาบันการศึกษาในระดับประถมศึกษามีการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้านวิธีการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนหรือการพัฒนามนุษย์ ($\bar{x} = 3.37, S.D. = 0.46, \bar{x} = 3.35, S.D. = 0.58$) สูงสุด รองลงมาเป็นด้านเนื้อหาหลักสูตร ($\bar{x} = 3.31, S.D. = 0.44$) ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์เนื้อหา และเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี แสดงได้ดังตารางที่ 6

จากตารางที่ 6 ความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาต่อองค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี พบว่า 1) ด้านเนื้อหาของหลักสูตร และวิธีการสอนควรปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ง่าย ทันสมัย และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน มุ่งเน้นภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ 2) ด้านทรัพยากรห้องสมุด และวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียนควรพัฒนาห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ทันสมัย มีคุณภาพ และพอเพียง 3) ด้านบรรยากาศ และสภาวะแวดล้อมของสถาบันการศึกษาควรพัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่นเป็นธรรมชาติ 4) ด้านผู้บริหาร และบุคลากรฝ่ายสนับสนุน ควรพัฒนาทักษะ มีมนุษยสัมพันธ์ ความรู้ และให้ความสำคัญกับอาเซียน และ 5) ด้านกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ควรเพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้น

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของนักเรียน และนักศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามุมมองสู่ประชาคมอาเซียน... สถาบันการศึกษาในอาเซียนเบื้องต้น

องค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้	ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามุมมองสู่ประชาคมอาเซียน	
	การอุดมศึกษา	การศึกษาระดับพื้นฐาน
ด้านเนื้อหาของหลักสูตรและ วิธีการสอน	<p>ปรับปรุงหลักสูตรเน้นเนื้อหาด้าน ภาษาต่างประเทศในกลุ่มอาเซียนให้ง่าย ทันสมัยและสอดคล้องกับการดำเนิน ชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ และภาาเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นมากขึ้น</p>	<p>ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ง่าย ทันสมัย และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน วันมู่งั้นภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะ ภาษาอังกฤษ</p>
ด้านทรัพยากร ห้องสมุด และ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ภายใน ห้องเรียน	<p>พัฒนาห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ทันสมัย มีคุณภาพและพอเพียง เช่น เพิ่มจำนวนหนังสือเกี่ยวกับอาเซียน มีมุมอาเซียน ตกแต่งห้องอาเซียน บอร์ดและป้ายนิทรรศการ</p>	<p>พัฒนาห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ทันสมัยและมีคุณภาพ เช่นเพิ่มจำนวน หนังสือเกี่ยวกับอาเซียน มีมุมอาเซียน บอร์ด ป้ายนิทรรศการ และอินเตอร์เน็ต</p>

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของนักเรียน และนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอาเซียนเบื้องต้น (ต่อ)

องค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้	ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน		
	การอุดมศึกษา	การศึกษาระดับพื้นฐาน	
	ปริญญาตรี	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา
ด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา	พัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม และมีธรรมชาติ เช่น การปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่ว่าง ร่มรื่นให้เป็นที่พักผ่อน และที่จัดรวมมากขึ้น ตกแต่งห้องเรียน บอร์ดเกี่ยวกับอาเซียน	พัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่นเป็นธรรมชาติ เช่น การปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่ว่าง ร่มรื่นให้เป็นที่พักผ่อน และบอร์ดความรู้เกี่ยวกับอาเซียน	พัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่นเป็นธรรมชาติ เช่น การปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่ว่าง ร่มรื่นให้เป็นที่พักผ่อน และบอร์ดความรู้เกี่ยวกับอาเซียน
ด้านผู้บริหาร และบุคลากรฝ่ายสนับสนุน	พัฒนาทักษะ ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ให้ความสำคัญ และเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน มีคุณธรรมจริยธรรม	พัฒนาทักษะ ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และให้ความสำคัญกับอาเซียนมากขึ้น	พัฒนาทักษะ ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และมีมิตรกับนักเรียน
ด้านกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	เพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน และมีความสนุกสนาน มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนนักเรียนและทัศนศึกษาต่างประเทศ	เพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนและมี ความสนุกสนาน มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนนักเรียนและทัศนศึกษาต่างประเทศ	ส่งเสริมกิจกรรมที่เน้นการแสดงออก และความคิดสร้างสรรค์ มีกิจกรรมอาเซียนที่ต่อเนื่อง และทัศนศึกษาออกสถานที่เพิ่มทักษะด้านภาษาอังกฤษ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

จากการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยขอเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาของหลักสูตร และวิธีการสอน: มุ่งเน้น “แบบการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” การนำสารสนเทศต่าง ๆ มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตามระดับการศึกษา และผู้เรียนเพื่อกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ของสถาบันการศึกษาในลักษณะองค์รวมหรือการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการร่วมกันแบบเครือข่ายระหว่างสถาบันการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนในทุกระดับชั้นสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข 2) ด้านทรัพยากรทางการศึกษา: มุ่งเน้น “แบบการประยุกต์สื่อการเรียนการสอนให้เป็นมิตรกับผู้เรียน” ทันสมัย มีคุณภาพ และพอเพียง 3) ด้านบรรยากาศ และสภาวะแวดล้อมของสถาบันการศึกษา: มุ่งเน้น “แบบการพัฒนาสภาพแวดล้อม วิถีธรรมชาติ วิถีไทยมุสลิม” สร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนามนุษย์สูงสุด 4) ด้านผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรฝ่ายสนับสนุน: “แบบการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตรวจสอบได้” การพัฒนาระบบการบริหารสถาบันการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรทางการศึกษา และ 5) ด้านกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน: มุ่งเน้น “แบบความคิดเชิงสร้างสรรค์ และการพัฒนามนุษย์อย่างยั่งยืน” พัฒนากิจกรรมความร่วมมือ สร้างเครือข่าย และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประเทศสมาชิกอย่างต่อเนื่อง

สรุปและอภิปรายผล

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของนักเรียน และ นักศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา และ ประถมศึกษามีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ระหว่างร้อยละ 20.3 - 97.7 และร้อยละ 18.3 - 92.6 ตามลำดับ กล่าวคือ มีนักศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวนน้อยที่ไม่เข้าใจเรื่องเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คำถามรายข้อที่เข้าใจน้อยที่สุด ได้แก่ การเพิ่มทักษะ การสื่อสารด้านภาษาอังกฤษจะช่วยให้สามารถเพิ่มโอกาสในการทำงานระหว่างประเทศมากขึ้น รองลงมาคือ ประเทศไทยต้องมีการพัฒนาความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง และความมั่นคงไปพร้อม ๆ กันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ก้าวทันประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน และตามด้วยหากได้รับการพัฒนาทักษะด้านภาษาถิ่น (มลายูปัตตานี) จะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสันติภาพในสังคมพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

จากที่กล่าวมา สถาบันการศึกษาในระดับปริญญาตรีในอำเภอเมืองปัตตานี ควรส่งเสริมความกระตือรือร้น และตระหนักรู้ของนักศึกษาต่อความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากขึ้น รวมถึงเพิ่มทักษะการสื่อสารในภาษาอังกฤษด้วย ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของ ขวัญทิพย์ ชินเศรษฐวงศ์ (2557) กล่าวคือ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เรียนรู้ภาษาที่สอง ภาษาเพื่อนบ้าน ครูต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

การสอน ส่งเสริมด้านภาษา และหลักสูตรแกนกลางมาตรฐานควรมาจากการระดมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องในทุกกระดับ ซึ่งจะเป็นเหตุผลสำคัญในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของผู้เรียน

จากผลการศึกษานักเรียนในระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้ถูกต้องมากกว่าตอบผิด นั่นคือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ระหว่างร้อยละ 20.3 - 97.7 หากพิจารณาคำถามรายข้อ นักเรียนส่วนใหญ่เข้าใจผิดว่า คนไทยคนแรกที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียนคือ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ มีผู้ตอบถูกเพียง ร้อยละ 20.3 ซึ่งคำตอบที่ถูกต้องคือ ดร.ถนัด คอมันตร์ และสิทธิในการแทรกแซงกิจการภายในเพื่อยุติข้อขัดแย้งภายในประเทศเป็นหลักการสำคัญของการรวมกลุ่มอาเซียน ซึ่งเป็นคำตอบที่ผิดเช่นกัน และมีผู้ตอบว่าผิดถูกต้องเพียงร้อยละ 39.2 แต่สำหรับคำถามที่นักเรียนตอบได้ถูกต้องมากที่สุด คือ ASEAN หรือ Association of South East Asian Nations ซึ่งมีผู้ตอบถูกถึงร้อยละ 97.7

นักเรียนในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้ถูกต้องมากกว่าตอบผิดเช่นเดียวกันกับระดับมัธยมศึกษา นั่นคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ระหว่างร้อยละ 18.3 - 92.6 หากพิจารณาคำถามรายข้อ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจว่า “ประชาสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน” เป็น 1 ใน 3 เสาหลักที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมสวัสดิการสังคม การศึกษา และสร้างอัตลักษณ์อาเซียน มีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 18.3 รองลงมาเป็นคำถาม “แพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ นักบัญชี นักสำรวจ วิศวกร สถาปนิก และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว” เป็น 8 อาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานได้โดยเสรี ซึ่งมีผู้ตอบถูกต้องร้อยละ 54.2 แต่สำหรับ

คำถามที่นักเรียนตอบได้ถูกต้องมากที่สุด คือ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม” คือ คำขวัญของอาเซียน คิดเป็นร้อยละ 92.6

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานีอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของนักเรียน และนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มัธยมศึกษา และประถมศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนจะอยู่ในระดับปานกลางเช่นกันทั้งหมด กล่าวคือ นักเรียนในระดับมัศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนสูงกว่าระดับประถมศึกษา และปริญญาตรี ตามลำดับ ซึ่งมีแนวทางการศึกษาใกล้เคียงกับการศึกษาของ ภาณุวัฒน์ บุญพระธรรม (2557) แต่มีความแตกต่างกันในการเปรียบเทียบตัวแปรที่นำมาศึกษาในเรื่องการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 โดยภาพรวมการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ด้านความคิดเห็นของนักเรียน และนักศึกษาต่อองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี มีการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนสูงสุดในด้านวิธีการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนหรือพัฒนามนุษย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน รองลงมาเป็นด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เนื้อหาหลักสูตรและกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

ตามลำดับ และมีการจัดการเรียนรู้น้อยที่สุดในด้านการบูรณาการทางวิชาการของผู้เรียน และด้านทรัพยากร เครือข่ายความร่วมมือและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการทางการศึกษา เช่นเดียวกับการศึกษาของ พงษ์ศักดิ์ สุขพิทักษ์ (2555) ได้กำหนดกลยุทธ์การบริหารคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์ 5 ด้าน คือ 1) ความรับผิดชอบของผู้บริหาร 2) การมีส่วนร่วม 3) การจัดสรรทรัพยากร 4) การควบคุมกระบวนการทำงาน และ 5) การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน พบว่า การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนนี้ ผู้บริหารสถาบันการศึกษาต้องมีศักยภาพการจัดการทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพผ่านระบบการควบคุมเฝ้าติดตาม และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ มีข้อสังเกตคือ ผู้บริหารสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานีควรให้ความสำคัญ และส่งเสริมเชิงบูรณาการทางวิชาการของผู้เรียน และใช้ทรัพยากร สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น

หากพิจารณาผลการวิจัยนี้จะมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ตริภักดิ์ บินต่วน (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตมรกดอันดามัน จังหวัดกระบี่ พบว่าการดำเนินงานจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ส่วนด้านการจัดกิจกรรมสัมพันธ์มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง ความสอดคล้องดังกล่าวคือ มีการกำหนดตัวแปรเหมือนกันในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน ได้แก่ การจัดการ

เรียนรู้ และกิจกรรมของสถานศึกษา สำหรับการบริหารจัดการนั้นอยู่ใน ส่วนของผู้นำสถานศึกษาแล้ว

หากพิจารณาความคิดเห็นรายข้อคำถามของนักเรียน และนักศึกษา ต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบัน การศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี ได้แก่ วิธีการสอนมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ในชั้นเรียน และสถาบันการศึกษามุ่งสร้างผู้เรียนเข้าสู่การเรียนในระดับ ที่สูงขึ้น โดยมีเป้าหมายการพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และ มีความสุขในชีวิตสูงสุด รองลงมาเป็นวิธีการสอนมุ่งสร้างจิตสาธารณะ และให้ความสำคัญกับประโยชน์ของผู้อื่นเป็นลำดับแรก สำหรับรายข้อ คำถามที่มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียนมีความทันสมัย และอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และหลัง จากการเรียนในชั้นเรียนจะมีการทบทวนความรู้ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ จากสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เป็นประเด็นที่ทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ และเร่งตรวจสอบโดยเน้นความโปร่งใส ในการจัดซื้อจัดจ้าง และพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น

3. การเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคม อาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี ความคิดเห็นของ นักเรียน และนักศึกษาต่อองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา มนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี สรุปว่า 1) ด้านเนื้อหาของหลักสูตร และวิธีการสอนควรปรับปรุงเนื้อหา หลักสูตรให้ง่าย ทันสมัย และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน มุ่งเน้นภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ 2) ด้านทรัพยากร ห้องสมุด และวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียนควรพัฒนาห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ทันสมัย มีคุณภาพ และพอเพียง 3) ด้านบรรยากาศ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน...

และสภาวะแวดล้อมของสถาบันการศึกษาควรพัฒนาบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่นเป็นธรรมชาติ 4) ด้านผู้บริหาร และบุคลากรฝ่ายสนับสนุนควรพัฒนาทักษะ มีมนุษยสัมพันธ์ ความรู้ และให้ความสำคัญกับอาเซียน และ 5) ด้านกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนควรเพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้น

จากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ เมืองปาย รัฐอรุณาจัลประเทศ (2555) เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้แก่ 1) ด้านความพร้อมของสถานศึกษา กำหนดอาเซียนศึกษา เป็นหลักสูตรใหม่ และเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียนศึกษามาร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนควรจัดหาหนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศเพื่อให้ครูได้ใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างพอเพียง 2) ด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร เนื่องจากครู นักเรียน มีโอกาสใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารน้อย ดังนั้น ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารอย่างน้อย 1 ภาษาคือ ภาษาอังกฤษโดยจัดครูชาวต่างประเทศมาทำการสอน และครูต้องใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนรู้ การวัด ประเมินผล และการ เผยแพร่ผลงาน ดังนั้น ควรให้ครูได้เข้าอบรมความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น และในโรงเรียนควรสร้างเครือข่าย สังคมออนไลน์ (Social Network) ในการติดต่อสื่อสาร และเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ในประเทศอาเซียน 3) ด้านเจตคติ ของบุคลากร นักเรียนขาดความกระตือรือร้น และตระหนักถึงความสำคัญ ของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนจึงจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้น และตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

การจัดตั้งศูนย์อาชีวศึกษาซึ่งขาดงบประมาณในการสนับสนุน โรงเรียนควรเสนอขอของบประมาณจากกระทรวงศึกษาธิการและชุมชน จากที่กล่าวมา การศึกษานี้กำหนดองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้หลากหลายมิติกว่า และต้องการทราบสภาพเบื้องต้นของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานีเท่านั้น จึงเป็นข้อจำกัดในการให้รายละเอียดเชิงลึกในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ กันซึ่งมีความแตกต่างจากการศึกษาสถาบันใดสถาบันหนึ่งโดยเฉพาะดังการศึกษาของเมืองปายรัฐสรวพกิจ ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรเพิ่มการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพในการศึกษาครั้งต่อไปเพื่อลดข้อจำกัดดังกล่าว

สำหรับข้อเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี ได้แก่

- 1) ด้านเนื้อหาของหลักสูตรและวิธีการสอน: มุ่งเน้น “แบบการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” การนำเสนอสารสนเทศต่าง ๆ มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตามระดับการศึกษา และผู้เรียน
- 2) ด้านทรัพยากรทางการศึกษา: มุ่งเน้น “แบบการประยุกต์สื่อการเรียนการสอนให้เป็นมิตรกับผู้เรียน” ทันสมัย มีคุณภาพ และพอเพียง
- 3) ด้านบรรยากาศและสภาวะแวดล้อมของสถาบันการศึกษา: มุ่งเน้น “แบบการพัฒนาสภาพแวดล้อม วิถีธรรมชาติ วิถีไทยมุสลิม” สร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนามนุษย์สูงสุดด้วยหลักศาสนา
- 4) ด้านผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรฝ่ายสนับสนุน: “แบบการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตรวจสอบได้” การพัฒนาระบบการบริหารสถาบันการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรทางการศึกษา และ
- 5) ด้านกิจกรรม

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

หรือโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน: มุ่งเน้น “แบบโครงการที่สร้างสรรค์” พัฒนากิจกรรมความร่วมมือ สร้างเครือข่าย และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประเทศสมาชิกอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเขตพื้นที่การศึกษาควรร่วมวางแผนเชิงนโยบายกับโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษานำร่องที่มุ่งเน้นความเป็นสากลหรือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบกับการให้ความสำคัญกับการนำแผนสู่การปฏิบัติในทุกภาคส่วน รวมถึงสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมุ่งเน้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อสร้างประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียน และมุ่งประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในทุกด้านสู่เวทีประชาคมอาเซียน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างรูปแบบการพัฒนาคนให้เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละสถาบันการศึกษาเพื่อใช้เป็นจุดแข็งสร้างอัตลักษณ์ของสถาบัน และกำหนดนโยบายการพัฒนาคนจากแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และง่ายต่อการปฏิบัติของผู้ใต้บังคับบัญชาในการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาคนสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างสร้างสรรค์ และหลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว

3. สถาบันการศึกษาในทุกๆ ระดับชั้นในอำเภอเมืองปัตตานี มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้สูงกว่าระดับประถมศึกษา เพียงเล็กน้อย และนักศึกษา

ระดับปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ต่ำกว่าระดับชั้นทางการศึกษาทั้งสอง ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานีควรให้ความสำคัญทรัพยากร เครือข่ายความร่วมมือ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการบูรณาการทางวิชาการหลังเรียนของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานีควรให้ความสำคัญต่อส่งเสริม และจัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่เป็นไปตามความต้องการ และทางเลือกที่หลากหลาย และต่อเนื่อง

4. นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา และปฐมศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และสามารถตอบคำถามถูกต้องมากกว่าตอบผิด นักเรียนกลุ่มนี้มีการเรียนรู้เพื่อการสอบ และเรียนวิชาอาเซียนศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังนั้น ควรมุ่งจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเชื่อมโยงกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และใช้ชั่วโมงกิจกรรมสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนมากขึ้น โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นต้น

สำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีบางส่วนไม่เคยเรียนรายวิชาเกี่ยวกับอาเซียนศึกษามาก่อน แต่ส่วนใหญ่มหาวิทยาลัยจะมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนหลากหลายกว่าระดับมัธยมศึกษา และประถมศึกษา ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ควรมุ่งเน้นการเรียนรู้เชิงรุกมากขึ้น (Active Learning) ผ่านการดำเนินกิจกรรมอาเซียนโดยชมรมนักศึกษา เป็นต้น

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการวิจัยเชิงทดลองเพื่อการประยุกต์การจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการสู่การพัฒนาคนุชย์ที่ยั่งยืนหรือการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์หลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาศาสนสถานศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี” ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีงบประมาณ 2557 รหัสโครงการวิจัยHUM570702S ทั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.spu.ac.th/tlc/files/2013/05/km-activelearning-.pdf>. (4 เมษายน 2559)

กิ่งฟ้า สินธุวงษ์. (2545). ปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการสู่ปฏิบัติ. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.

ขวัญทิพย์ ชินเศรษฐวงศ์. 2557. ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการศึกษาระดับพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน. มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ. 7(2). 140 - 154.

ตริกจิต บินต่วน. 2556. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนกับคุณลักษณะผู้บริหาร

สถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตมรดกอันดามัน
จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

ทิวต์ถ์ มณีโชติ. 2549. การประเมินตามสภาพจริง (ออนไลน์). สืบค้น
จาก <http://www.drpaition.com/doenload/authentic.pdf>
(25 มกราคม 2559)

ทีศนา เขมมณี. 2545. ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการ
เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พงษ์ศักดิ์ สุขพิทักษ์. 2555. กลยุทธ์การบริหารคุณภาพงานวิชาการใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศุบราขธานี เขต 3. การบริหารและพัฒนา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 4(1), 173 - 191.

ภาณุวัฒน์ บุญพระธรรม. 2557. การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. 2556. การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เมืองปาย ฐัฐรพกิจ. 2555. ความพร้อมและแนวทางการจัดการเรียนรู้
สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ปริญญามหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัย
บูรพา.

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน...

วรกมล สุตะวงศ์. 2545. กระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และจินตนา วีรเกียรติสุนทร. 2556. การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่..สู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพมหานคร : 9119 เทคนิควิธีคิด.

สุรวาท ทองบุ และคณะ. 2554. รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. **ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 8, 2(15), 83 -104.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552. **ปรัชญาอุดมศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา.

สำนักมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2547. **รูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ**. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา ลาดพร้าว.

Joyce, Bruce R., and Weil, M. Shjower B. 2000. 6th ed. **Model of Teaching**. Boston : Allyn and Bacon.

Yamane, Taro Yamane. 1967. 2nd ed. **Statistics, An introduction analysis**. New York : Harper and Row.